

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	LING 426 Struktural dilçilik, 4 kredit, 8 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Program (bakalavr, magistr)	Magistratura	
	Tədris semestri	2024/2025-cü tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Dos. Rasim Heydərov	
	E-mail:	rasim.heydarov@khazar.org	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Konsultasiya vaxtı	Tələbələrlə razılaşdırılmış vaxtda	
Prerekvizitlər	yoxdur		
Tədris dili	Azərbaycan		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsləklər və əlavə ədəbiyyat	<p>Dərsləklər: Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik. Bakı, 2005, 530 s. Rəcəbli Ə. Dilçilik tarixi. İki cildə. II c., Bakı, 2006, 616 s. Axundov A. Ümumi dilçilik. Bakı, 2006, 278 s. F. Veysəlli. Struktur Dilçiliyin əsasları. I Bakı, Mütərcim, 2008 F. Veysəlli. Struktur Dilçiliyin əsasları. II, Bakı, Mütərcim, 2008 Qurbanov A. Ümumi dilçilik. I cild (3 cildə). Bakı, 2019, 448 səh. Qurbanov A. Ümumi dilçilik. II cild (3 cildə). Bakı, 2019, 272 səh. Qurbanov A. Ümumi dilçilik. III cild (3 cildə). Bakı, 2019, 512 səh.</p> <p>Əlavə ədəbiyyat: Ferdinand de Sössür. Ümumi dilçilik kursu. Bakı, 2003 İ.A Boduen de Kurtene. Ümumi dilçilik üzrə əsərləri. Bakı, 2014 Основные направления структурализма, М., 1964 Новое в лингвистике, пер. с англ., в. 1—4, М., 1960—65 Засорина Л. Н., Введение в структурную лингвистику, М., 1974 Структурализм: «за» и «против», М., 1975 Автономова Н. С., Философские проблемы структурного анализа в гуманитарных науках, М., 1977 Ревзин И. И., Современная структурная лингвистика, М., 1977 Jacobson R., Retrospect: Selected writings, v. 2, The Hague 1971, p. 711-722 Lepschy G. C., A survey of structural linguistics, L., 1972 Harris Z. S., Structural linguistics, Chi. — L., 1986</p>		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	İnteraktiv	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Fəallıq		5
	Tapşırıq və testlər		20 (10+10)
	Final imtahanı		40
	Davamiyyət		5
	Yekun		100

Kursun təsviri	<i>Struktur dilçilik məsələləri:</i> Striktur dilçiliyin yaranması tarixi və təşəkkülü, struktur və struktur dilçilik anlayışları, struktur dilçiliyin yaranmasının linqvistik əsasları və ümumelmi şərtləri, struktur dilçiliyin banisi F.de Sössürün təlimi, struktur dilçiliyin klassik məktəblərinin – Praqa funksional dilçiliyi, qlossematika, deskriptiv dilçilik və münasibətləri.		
Kursun məqsədləri	<p><i>Kursun əsas məqsədi</i> struktur dilçilik məktəblərinin əsas istiqamətlərini və tədqiqat metodlarını təhsilalanlara çatdırmaqdır.</p> <p><u>Kursun spesifik məqsədləri</u></p> <p>Tələbələrdə dilçiliyin müxtəlif məktəbləri barədə dərin biliklər formalaşdırmaq</p> <p>Tələbələrə klassik struktur dilçilik məktəblərinin tədqiqat metodlarından istifadə imkanlarını formalaşdırmaq</p> <p>Tələbələrə struktur dilçiliyin tədqiqat və nitq fəaliyyəti modelləri haqqında məlumat vermək.</p>		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktur dilçiliyin yaranması tarixi və təşəkkülünü; 2. Struktur dilçiliyin yaranmasının linqvistik əsasları; 3. Dilin strukturu və inkişafı ilə əlaqədar olaraq dilin inkişaf qanunlarını; 4. Struktur dilçiliyin əsas məktəblərini və onlar arasında prinsipial fərqləri; 5. Struktur dilçiliyin təhlil metodları və tədqiqat modellərini. 		
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Fəallığa görə veriləcək bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, semetsr boyu hazırladıqları təqdimatlara (prezentasiya), yeni və əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa görə verilir. Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslər üçün 1 (bir) bal çıxılır.</p> <p>Fənnin tədrisi zamanı verilən ballara aydınlıq gətirsək;</p> <p>Aralıq imtahanı – 30 (imtahanda tələbələrin biliyi yazılı tapşırıqlar vasitəsi ilə yoxlanılır)</p> <p>Fəallıq - 5 (Fəallığa görə veriləcək 5 bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, praktik tapşırıqların yerinə yetirilməsində göstərdiyi fəallığa, əlavə ədəbiyyatlara göstərdiyi marağa, semetsr boyu hazırladıqları təqdimatlara (prezentasiya) görə veriləcəkdir)</p> <p>Tapşırıq və testlər - 20 (tapşırıqlar 10+10 midterm və final imtahanlarından əvvəl test şəklində verilir)</p> <p>Final imtahanı - 40 imtahanda həm klassik suallar, həm də test tapşırıqları verilir)</p> <p>Davamiyyət - 5 (Davamiyyətə görə bal verilməsində tələbənin dərstdə ardıcıl iştirakı və dərstdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan 2 dərslər üçün 1 (bir) bal çıxılacaq)</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərslərin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, o cümlədən əlavə mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər. 		
Cədvəl			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslər/Tapşırıqlar
1		Struktur dilçiliyin təşəkkülü. Struktur dilçilik. Strukturalizm.	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.11-50

		Struktur dilçiliyin yaranmasının ümumelmi şərtləri	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.50-69
2		F.de Sössür sosiolinqvistikanın banisi kimi. Sössürə qədərki dilçiliyin obyektı və predmeti Dil və nitq dioxotomiyası	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.70-80 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.81-91
3		Dil sistem kimi. Dil işarəsi haqqında təlim Dil və nitq vahidləri	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.91-106 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.106-118
4		Sinxroniya və diaxroniya haqqında təlim Xarici və daxili linqvistika	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.118-122 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.122-126
5		Sintaqmatik və assosiativ əlaqələr F.de Sössür komparativist kimi. Dilçiliyin inkişafında Sössürün yeri	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.126-130 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.131-142
6		Struktur dilçilik məktəbləri. Praqa dilçilik məktəbi Qlossematika. Kopenhagen dilçilik məktəbi	Rəcəbli Ə. Dilçilik tarixi II, 2006, s.33-77 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.195-212
7		Aralıq imtahanı Deskriptiv dilçilik	Məruzə Rəcəbli Ə. Dilçilik tarixi II, 2006, s.96-118
8		Struktur dilçiliyin klassik məktəbləri arasındakı münasibətlər Fransız funksional dilçilik məktəbi	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.245-248 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.248 – 273
9		Struktur dilçiliyin metodları. Deskriptiv təhlil.	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.273-279 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.279-289
10		Fonologiyada distributiv metodlar Morfologiyada distributiv metodlar	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.290-298

			Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.299-230
11		Morfoloji struktur Distributiv təhlilin ümumi nəticələri	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.331-333 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.234-237
12		Transfarmasion təhlil Linqvistik modellər	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.238-268 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.370-417
13		Tədqiqat modelləri Nitq fəaliyyəti modelləri. Törədici modellər	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.418-456 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.457-470
14		Təhlilin sintaktik və semantik modelləri. Dilin funksional modelləşdirilməsi problemi Metanəzəriyyə anlayışı	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.471-497 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.238-268
15		Struktur dilçilik və təsnifatı dilçilik. Dilçilikdə avtomatlaşdırma vasitələri. Struktur dilçilik və riyazi dilçilik.	Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.511-527 Rəcəbli Ə. Struktur dilçilik, 2005, s.511-527
16		Keçmişlərin təkrarı qiymətləndirmə	
		Final	